

**MALAYSIA**  
**DEWAN RAKYAT**  
**ATURAN URUSAN MESYUARAT**

**NASKHAH SAHIH**

**<http://www.parlimen.gov.my>**

**HARI KHAMIS, 27 FEBRUARI 2025, PUKUL 10.00 PAGI**

**Bil. 8**

---

**WAKTU PERTANYAAN-PERTANYAAN MENTERI**

1. PR-1541-MQT3134  
**Tuan Prabakaran A/L M Parameswaran [ Batu ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sama ada Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) mempunyai inisiatif untuk mengangkat martabat penghibur jalanan di Kuala Lumpur seperti di kota-kota utama dunia seperti London dan Paris dalam usaha menjadikan Kuala Lumpur sebagai kota budaya menjelang Tahun Melawat Malaysia 2026.
2. PR-1541-MQT3136  
**Dato' Azman bin Nasrudin [ Padang Serai ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah mekanisme caj kesesakan yang bakal digunakan sekiranya ia dilaksanakan dan jumlah penurunan kesesakan yang dijangka oleh Kerajaan.
3. PR-1541-MQT3080  
**Dato' Sri Doris Sophia anak Brodi [ Sri Aman ]** minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan selari dengan usaha membantu lebih ramai usahawan terutama Perusahaan Mikro dan Informal, apakah usaha yang dilakukan oleh agensi KUSKOP seperti TEKUN Nasional dan Amanah Ikhtiar Malaysia (AIM) dalam mengurangkan kadar pinjaman tidak berbayar (NPL) agensi dan apakah status pencapaian NPL agensi tersebut pada tahun 2024.

**MALAYSIA**  
**DEWAN RAKYAT**  
**ATURAN URUSAN MESYUARAT**

**NASKHAH SAHIH**

**<http://www.parlimen.gov.my>**

**HARI KHAMIS, 27 FEBRUARI 2025, PUKUL 10.00 PAGI**

**Bil. 14**

---

**WAKTU PERTANYAAN-PERTANYAAN MENTERI**

---

**PERTANYAAN-PERTANYAAN BAGI JAWAB LISAN**

1. PR-1541-L29116  
**Datuk Seri M. Saravanan [ Tapah ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan langkah-langkah penambahbaikan bagi menambah pokok-pokok atau binaan bagi membendung dan mengatasi masalah cuaca panas di dalam kawasan Tasik Titiwangsa.
  
2. PR-1541-L29065  
**Dr. Radzi Jidin [ Putrajaya ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan status penyediaan bank soalan berpusat yang setara standardnya oleh KPM untuk membantu guru-guru dalam melaksanakan Pentaksiran Bilik Darjah (PBD) termasuk menyediakan soalan bagi Ujian Akhir Sesi Akademik.
  
3. PR-1541-L28658  
**Tuan Kesavan A/L Subramaniam [ Sungai Siput ]** minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan adakah Kementerian mempunyai cadangan untuk memperhebatkan pelaksanaan program-program pembudayaan seperti Minggu Sains Negara dan Malaysia Techlympics supaya lebih meluas dan selari dengan hasrat Kerajaan untuk menarik minat masyarakat terhadap pembelajaran STEM.

## 4. PR-1541-L28034

**Dato' Wira Dr. Ku Abd Rahman bin Ku Ismail [ Kubang Pasu ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan :

- (a) tempoh masa bagi memastikan semua getah asli keluaran Malaysia memperolehi sijil MSNR (Malaysian Sustainability Natural Rubber); dan
- (b) memandangkan unsur yang penting dalam pensijilan MNSR ialah *Traceability* (kebolehkesanan) adakah SMR dan Lateks pekat berasaskan bahan mentah diimport juga mampu memperolehi sijil MSNR.

## 5. PR-1541-L28969

**Dato' Seri Amirudin bin Shari [ Gombak ]** minta **MENTERI DIGITAL** menyatakan strategi Kementerian untuk mengimplimentasikan Pelan Hala Tuju AI Kebangsaan agar usaha kecerdasan buatan terarah dan dioptimumkan serta mengelakkan pertindihan di antara Kementerian dan agensi Kerajaan. Apakah strategi supaya penjawat-penjawat awam dapat mendalami pemahaman dan pengoperasian sistem AI.

## 6. PR-1541-L28773

**Datuk Seri Haji Jalaluddin bin Haji Alias [ Jelebu ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan adakah terdapat sebarang perancangan untuk menaik taraf kawasan Gua Pelangi di Jelebu sebagai kawasan geopark dan arkeologi memandangkan terdapat banyak unsur-unsur sejarah dan arkeologi di gugusan gua batu kapur ini.

## 7. PR-1541-L27983

**Datuk Che Mohamad Zulkifly bin Jusoh [ Besut ]** minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan inisiatif yang akan dilaksanakan dalam mengurangkan beban kos operasi Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana (PMKS) berikutnya kenaikan gaji minimum.

## 8. PR-1541-L29156

**Tuan Chong Zhemin [ Kampar ]** minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan langkah-langkah yang diambil dan program yang dilaksanakan untuk memupuk semangat perpaduan di antara rakyat Malaysia.

## 9. PR-1541-L27652

**Tuan Muhammad Fawwaz bin Mohamad Jan [ Permatang Pauh ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk menaikkan elauan guru-guru takmir yang mengajar di masjid daripada RM100 kepada RM150 bagi setiap kelas pengajian agar menetapkan jumlah kelas kepada sembilan kelas sebulan.

10. PR-1541-L28524

**Dr. Mohammed Taufiq bin Johari [ Sungai Petani ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan perancangan Kementerian untuk menangani isu kuarters guru yang terbengkalai di seluruh negara. Apakah langkah-langkah konkret yang sedang atau akan diambil bagi memastikan aset ini tidak dibiarkan terbiar dan dapat dimanfaatkan semula, sama ada untuk keperluan perumahan guru, projek komuniti, atau manfaat lain.

11. PR-1541-L27776

**Puan Hajah Salamiah binti Mohd Nor [ Temerloh ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan :

(a) berapa hasil jualan produk hiliran minyak sawit luar dan dalam negara bagi tahun 2020 sehingga 2024; dan

(b) langkah-langkah yang telah diambil bagi memperluas produk hiliran minyak sawit.

12. PR-1541-L28875

**Tuan Lee Chean Chung [ Petaling Jaya ]** minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan status pemantauan kemungkinan kehadiran air radioaktif yang dirawat yang dilepaskan dari loji kuasa nuklear Fukushima Daiichi ke dalam Lautan Pasifik oleh pihak berkuasa Jepun dan pemasangan 4 stesen pemantauan baharu yang diumumkan pada tahun 2023.

13. PR-1541-L29040

**Dato' Khliir bin Mohd Nor [ Ketereh ]** minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan status terkini kedudukan kewangan Lembaga Tabung Angkatan Tentera (LTAT) dan apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian Pertahanan di dalam menentukan caruman anggota ATM ini diuruskan dengan baik agar dividen yang diperoleh oleh pencarum kembali seperti 2017 dan sebelumnya.

14. PR-1541-L28486

**Puan Young Syefura binti Othman [ Bentong ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah pihak Kementerian berhasrat untuk menyebarluaskan lagi program inisiatif sosial dengan kerjasama syarikat-syarikat GLC mahupun swasta khususnya berkaitan nutrisi makanan seperti yang dianjurkan oleh BERNAS melalui PROMAK bagi tujuan bekalan makanan yang sihat dan seimbang kepada murid-murid sekolah rendah yang kurang berkemampuan.

15. PR-1541-L27940

**Komander Nordin bin Ahmad Ismail TLDM (Bersara) [ Lumut ]** minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan bagaimana agihan peruntukan kewangan disalurkan kepada cawangan-cawangan Persatuan Veteran Angkatan Tentera Malaysia.

16. PR-1541-L28988

**Tuan Lee Chuan How [ Ipoh Timor ]** minta **MENTERI DIGITAL** menyatakan langkah-langkah bagi memastikan Malaysia tidak ketinggalan dalam mewujudkan kecerdasan buatan yang berdaulat (*Sovereign AI*).

17. PR-1541-L27786

**Tuan Roslan bin Hashim [ Kulim Bandar Baharu ]** minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan sejauh manakah usaha KUSKOP untuk memperluas rangkaian sokongan dari segi adaptasi pendigitalan untuk membantu transisi usahawan desa dan luar bandar daripada penjualan fizikal kepada platform pemasaran secara digital seperti Program Pendigitalan Usahawan Desa untuk memberi pendedahan kepada mereka.

18. PR-1541-L28145

**Tuan Haji Ahmad Johnie bin Zawawi [ Igan ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan bagaimana Kementerian melaksanakan Garis Panduan Pendidikan Kesihatan Reproduktif dan Sosial Kebangsaan (PEERS) di sekolah-sekolah di Sarawak khususnya di kawasan pedalaman dan bagaimana ibubapa dan komuniti akan terlibat sama. Apakah program yang akan dilaksanakan dan sejauh manakah kesediaan guru-guru untuk melaksanakan garis panduan PEERS ini.

19. PR-1541-L28873

**Ir. Ts. Haji Khairil Nizam bin Khirudin [ Jerantut ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan :

- (a) adakah Kerajaan berhasrat untuk meminda Akta Penempatan Berkelompok (GSA) 1967 khususnya bagi membolehkan harta pusaka FELDA diwarisi generasi seterusnya; dan
- (b) status tanah pajakan FELDA 99 tahun yang kini sudah mencecah tahun ke-70.

20. PR-1541-L28897

**Dato' Muhammad Bakhtiar bin Wan Chik [ Balik Pulau ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan sejauh manakah Kementerian akan memfokuskan kepada pelancongan budaya dan ekopelancongan sempena kempen Melawat Malaysia 2026 di mana pengamal seni tradisional memerlukan lonjakan serta pelancong yang mahu lihat seni budaya tradisional dengan lebih dekat dan pemain industri ekopelancongan dapat manfaat dari VM2026.

21. PR-1541-L28707

**Datuk Wira Hajah Mas Ermieyati binti Haji Samsudin [ Masjid Tanah ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan justifikasi pihak MOTAC berhubung kontroversi montaj promosi Tahun Melawat Malaysia 2026 yang telah dikongsikan melalui platform media sosial Tourism Malaysia pada 6 Januari lalu. Montaj tersebut telah menimbulkan persoalan dan tanda tanya netizen sehingga arahan dikeluarkan untuk membuat dan mengkaji semula video tersebut.

22. PR-1541-L29099

**Datuk Seri Panglima Haji Mohd Shafie bin Haji Apdal [ Semporna ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sejauh manakah teguran audit yang dilaporkan oleh Jabatan Audit Negara mengenai kelemahan-kelemahan yang berlaku di pelbagai agensi Kerajaan diambil tindakan secara serius sama ada oleh pihak pengurusan tertinggi mahupun pihak berkuasa.

23. PR-1541-L29016

**Tuan Syed Saddiq bin Syed Abdul Rahman [ Muar ]** minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan perincian memulakan semula Program Latihan Khidmat Negara (PLKN) dari segi kos pelaksanaan, operasi serta anggaran perbelanjaan Kerajaan bagi setiap seorang pelatih.

24. PR-1541-L29038

**Tuan Prabakaran A/L M Parameswaran [ Batu ]** minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan adakah Kementerian merancang untuk melaksanakan sebarang program khusus bagi memperkasa koperasi yang dimiliki oleh golongan B40 atau sektor luar bandar, agar mereka dapat berkembang dalam ekonomi digital dan global.

25. PR-1541-L27911

**Tuan Jamaludin bin Yahya [ Pasir Salak ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan hala tuju Kementerian untuk memacu transformasi Lembaga Getah Malaysia bagi memastikan rangka kerja konsolidasi pekebun kecil yang menyeluruh untuk membantu pengusaha getah meningkatkan pulangan pendapatan mereka menerusi sistem penanaman getah berskala besar.

26. PR-1541-L28876

**Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob [ Bera ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan laporan interim kajian pengasingan kuasa Peguam Negara dan Pendakwa Raya dan adakah Kerajaan berhasrat untuk memisahkan kuasa Peguam Negara dengan Pendakwa Raya dalam masa terdekat.

27. PR-1541-L28805

**Datuk Dr. Ahmad Marzuk bin Shaary [ Pengkalan Chepa ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian untuk memperkuat penguasaan STEM dalam kalangan pelajar bagi memastikan Malaysia kekal kompetitif di peringkat global.

28. PR-1541-L28081

**Tuan Fong Kui Lun [ Bukit Bintang ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan sama ada Kementerian bercadang untuk meningkatkan bantuan kepada sekolah mubaligh dan sekolah vernakular, memandangkan kos penyelenggaraan dan bil elektrik yang semakin meningkat.

29. PR-1541-L28935

**Tuan Hassan bin Saad [ Baling ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian untuk memastikan integriti dan kerahsiaan kertas peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) terpelihara serta tindakan yang dikenakan terhadap individu yang menyebarkan maklumat palsu mengenai kebocoran kertas peperiksaan.

30. PR-1541-L28888

**Tuan Khoo Poay Tiong [ Kota Melaka ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan :

(a) jumlah calon yang tidak hadir peperiksaan SPM bagi tahun 2022 hingga 2024; dan

(b) punca calon tidak menghadiri peperiksaan SPM dan pendekatan baharu yang boleh Kementerian gunakan untuk mengatasi masalah tersebut daripada terus berlarutan.

31. PR-1541-L28699

**Datuk Wira Hajah Mas Ermieyati binti Haji Samsudin [ Masjid Tanah ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status terkini kajian semula persempadanan kawasan pilihan raya bagi Semenanjung, Sabah dan Sarawak berdasarkan Fasal (2) Perkara 113 Perlembagaan Persekutuan termasuk garis masa pelaksanaannya. Apakah asas dan kriteria pertimbangan yang diambil dalam proses persempadanan semula untuk mengatasi isu *malapportionment*.

32. PR-1541-L28665

**Datuk Wetrom bin Bahanda [ Kota Marudu ]** minta **MENTERI DIGITAL** menyatakan langkah-langkah Kementerian dalam membantu memperkasakan ekosistem digital dan menggalakkan pembangunan bakat digital tersedia masa hadapan seiring perkembangan teknologi digital terkini terutama kepada belia di di kawasan Kota Marudu.

33. PR-1541-L29100

**Dr. Kelvin Yii Lee Wuen [ Bandar Kuching ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan persefahaman yang telah disetujukan bersama oleh pihak Petronas dan Petros dari pihak Kerajaan Sarawak dan bagaimana ia dapat memanfaatkan rakyat terutamanya rakyat Sarawak.

34. PR-1541-L(5)00316

**Dr. Radzi Jidin [ Putrajaya ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan jumlah ambilan guru baharu mengikut kategori lantikan tetap dan Contract of Service (CoS) bagi tahun 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 dan 2024 serta jumlah guru yang bersara bagi setiap tahun tersebut.

[ Pertanyaan di bawah PM 22(5) ]

35. PR-1541-L29130

**Tuan Syed Ibrahim bin Syed Noh [ Ledang ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perkembangan terkini Strategi Pembanterasan Rasuah Nasional (NACS) sejak dilancarkan tahun lalu, terutama langkah, cabaran dan keberhasilannya dalam merealisasikan sasaran tempat ke-25 Indeks Persepsi Rasuah (CPI) dalam jangka masa 10 tahun.

36. PR-1541-L28950

**Tan Sri Haji Abdul Hadi bin Awang [ Marang ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah terdapat sebarang pendakwaan yang akan dibuat rentetan usul untuk membahas laporan RCI Batu Puteh mengambil kira prinsip tanggungjawab kolektif Jemaah Menteri terhadap keputusan yang dibuat oleh Jemaah Menteri pada Mei 2018 mengenai isu Pulau Batu Puteh.

37. PR-1541-L29114

**Dato' Haji Adnan bin Haji Abu Hassan [ Kuala Pilah ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan jumlah keseluruhan mangsa banjir dan jumlah Pusat Pemindahan Sementara (PPS) yang dibuka di Negeri Sembilan serta berapa jumlah peruntukan serta bentuk bantuan yang disalurkan kepada mangsa banjir yang mendaftar di PPS.

38. PR-1541-L28357

**Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [ Pasir Mas ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan respons Kerajaan berhubung kenyataan Perdana Menteri bahawa terdapat pendakwaan kes berprofil tinggi selepas PRU-14 dibuat secara terburu-buru memandangkan ia berpotensi mencetuskan persepsi wujudnya pengaruh politik terhadap proses perundangan sedia ada serta adakah wujud semakan semula terhadap mana-mana pendakwaan berunsurkan politik.

39. PR-1541-L28344

**Puan Rodziah binti Ismail [ Ampang ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan sejauh manakah keberkesanan Pentaksiran Berasaskan Sekolah (PBS) selepas pemansuhan UPSR dalam menilai tahap pembelajaran dan kefahaman pelajar sekolah rendah secara holistik dan bersepada serta mekanisme demi memastikan kesepadan dan keselarasan sistem PBS di seluruh negara agar tiada keciciran atau ketinggalan.

40. PR-1541-L28254

**Tuan Muhammad Ismi bin Mat Taib [ Parit ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan sama ada Kementerian akan menaikkan Bayaran Insentif Pengeluaran Getah (IPG) kepada penoreh getah kecil di seluruh negara.

41. PR-1541-L28536

**Tuan Sivakumar Varatharaju Naidu [ Batu Gajah ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan jumlah pelaburan yang diperuntukkan untuk membantu industri sawit Malaysia beralih kepada teknologi hijau serta insentif yang disediakan bagi syarikat yang mencapai pensijilan kelestarian antarabangsa dalam usaha menyokong matlamat kelestarian negara.

42. PR-1541-L28698

**Tuan Fathul Huzir bin Ayob [ Gerik ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah penggunaan kenderaan peribadi guru untuk membawa pelajar mengikuti program luar sekolah dibenarkan dan apakah perlindungan kepada pelajar dan guru sekiranya berlaku kemalangan jalan raya.

43. PR-1541-L28904

**Dato' Muhammad Bakhtiar bin Wan Chik [ Balik Pulau ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan komitmen Kementerian dalam mempromosikan pelancongan lestari di Malaysia berbanding negara-negara jiran.

44. PR-1541-L28585

**Datuk Ali anak Biju [ Saratok ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan :

- (a) bilangan kekosongan perjawatan perguruan yang perlu diisi untuk semua sekolah di bawah Parlimen Saratok mengikut mata pelajaran dan sekolah yang terlibat dan adakah kekosongan ini akan diisi sepenuhnya melalui program pengambilan guru khas Sarawak 2024; dan
- (b) adakah Kementerian akan mengekalkan program pengambilan guru khas Sarawak untuk tahun 2025.

45. PR-1541-L28943

**Tuan Roy Angau anak Gingkoi [ Lubok Antu ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan status terkini pembinaan semula bangunan daif di SK Nanga Tibu, SK San Semanju, SK Issu/Bangat, SK Lubok Antu dan SK Ng. Enteban serta apakah langkah yang diambil oleh Kementerian bagi mewujudkan persekitaran asrama dan bilik darjah yang selamat dan kondusif.

46. PR-1541-L28618

**Tuan Mohd Azizi bin Abu Naim [ Gua Musang ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan adakah Kementerian bercadang untuk menyegerakan pembinaan bangunan tambahan dan bangunan sekolah baru yang sepatutnya dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia ke-12 (RMKe- 12) yang akan berakhir.

47. PR-1541-L28713

**Datuk Willie anak Mongin [ Puncak Borneo ]** minta **MENTERI DIGITAL** menyatakan inisiatif dan program yang telah dilaksanakan oleh Kementerian setakat ini dan bagaimana usaha ini membantu masyarakat di luar bandar khasnya di Parlimen Puncak Borneo.

48. PR-1541-L28814

**Dr. Siti Mastura binti Muhammad [ Kepala Batas ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan :

- (a) senarai bilangan belia yang didapati atau disiasat menerima rasuah dalam tempoh tiga tahun terkini mengikut sektor; dan
- (b) apakah punca dan faktor budaya rasuah ini menular dalam kalangan belia.

49. PR-1541-L28552

**Tuan Tan Kar Hing [ Gopeng ]** minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan usaha Kementerian dalam memperhebat ekosistem syarikat pemula bagi menjadikan Malaysia sebagai hab teknologi di Asia Tenggara, mengambil kira peluang negara yang menjadi tuan rumah ASEAN pada tahun ini.

50. PR-1541-L28810

**Tuan Haji Wan Hassan bin Mohd Ramli [ Dungun ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan usaha Kementerian menyediakan pendidikan awal kanak-kanak yang berkualiti di Parlimen Dungun terutamanya di kawasan pedalaman yang kekurangan kemudahan prasekolah.

51. PR-1541-L29076

**Tuan Mordi Bimol [ Mas Gading ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan usaha-usaha yang diambil untuk meningkatkan jumlah pelancong ke Sarawak, khususnya di Bau dan Lundu sempena dengan Tahun Melawat Malaysia 2026.

52. PR-1541-L28519

**Tuan Haji Abdul Latiff bin Abdul Rahman [ Kuala Krai ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan berapa jumlah kos yang digunakan Kementerian untuk menerbitkan video promosi Tahun Melawat Malaysia 2026.

53. PR-1541-L28660

**Tuan Kesavan A/L Subramaniam [ Sungai Siput ]** minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan status terkini pencapaian AIGE yang diketuai oleh Jawatankuasa Kecerdasan Buatan dan Rantaian Blok Kebangsaan (National Blockchain and Artificial Intelligence Committee, NBAIC).

54. PR-1541-L28215

**Tuan Shaharizukirnain bin Abd. Kadir [ Setiu ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan sejauh mana pihak Kementerian mengkaji semula sistem agihan Insentif Pengeluaran Getah (IPG) bagi memastikan golongan sasar yang benar-benar layak sahaja yang mendapat manfaat tersebut.

55. PR-1541-L28436

**Puan Wong Shu Qi [ Kluang ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan status pengisian guru Opsyen Bahasa Melayu, Inggeris, Cina, Tamil di SMK serta usaha Kerajaan atas kekurangan guru dalam opsyen-opsyen bahasa tersebut, khasnya selepas pengumuman PMX bahawa Kementerian setuju latihan Bahasa Cina, Tamil diperbanyakkan di insititusi perguruan.

56. PR-1541-L27981

**Datuk Che Mohamad Zulkifly bin Jusoh [ Besut ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan langkah-langkah yang diambil bagi memerangi kes rasuah dalam sektor pembinaan di peringkat Persekutuan dan negeri yang dilihat semakin serius dalam negara ini.

57. PR-1541-L28117

**Dato' Verdon bin Bahanda [ Kudat ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan status pembinaan sekolah SMK Kanibungan, Pitas, Parlimen Kudat.

58. PR-1541-L28348

**Puan Rodziah binti Ismail [ Ampang ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan bilangan calon SPM 2024 yang tidak menduduki peperiksaan bagi semua subjek teras dan wajib lulus serta peratusan keciciran di samping strategi dan mekanisme intervensi yang bakal diambil demi menyelesaikan krisis ketidakhadiran dan keciciran peperiksaan, bermula dengan SPM 2025.

59. PR-1541-L27869

**Datuk Haji Awang bin Hashim [ Pendang ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan langkah-langkah yang sedang dilaksanakan oleh pihak Kementerian untuk menggalakkan inovasi baharu dalam kalangan penoreh getah bagi meningkatkan produktiviti industri getah dalam negara.

60. PR-1541-L29133

**Tuan Lim Lip Eng [ Kepong ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan mengapa tiada tindakan dikenakan terhadap bekas Gabenor Bank Negara, Tan Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz atas kesilapannya membiarkan wang 1MDB bernilai berbilion-bilion dipindah ke luar negara. Adakah siasatan penuh dibuat ke atas aset beliau, suaminya dan anak-anak mereka.

61. PR-1541-L28693

**Dato' Sri Saifuddin Abdullah [ Indera Mahkota ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan bilakah kali terakhir kandungan pelajaran subjek Sejarah diperbaharui dan apakah ciri-ciri utama penambahbaikan tersebut memandangkan Sejarah adalah subjek yang amat penting dalam meningkatkan penghayatan patriotisme di kalangan pelajar-pelajar.

62. PR-1541-L29143

**Tuan Pang Hok Liong [ Labis ]** minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan selain Skim Insentif Integrasi Tanaman dengan Sawit, apakah langkah-langkah dan inisiatif efektif yang diambil untuk meningkatkan produktiviti dan pendapatan pekebun kecil kelapa sawit persendirian melalui penggunaan tanah dan sumber semula jadi yang optimum.

63. PR-1541-L29039

**Dato' Khlir bin Mohd Nor [ Ketereh ]** minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan bilakah Kementerian akan menyelesaikan pelarasan pencen kepada veteran yang bersara sebelum 1 Januari 2013.

64. PR-1541-L27610

**Tuan Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji [ Jelutong ]** minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan adakah sambutan seperti Hari Natal, Deepavali, Tahun Baru Cina, Ponggal, Hari Wesak, Hari Gawai, Pesta Ka'amatan dan lain-lain hari perayaan yang disambut oleh rakyat Malaysia yang berbilang etnik digalakkan oleh Kerajaan Perpaduan untuk diadakan di jabatan-jabatan Kerajaan.

65. PR-1541-L27906

**Dato' Azman bin Nasrudin [ Padang Serai ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan kesan cukai pelancongan Thailand sebanyak 300 baht ke atas sektor pelancongan Malaysia, khususnya di kawasan sempadan serta nyatakan langkah-langkah mitigasi yang akan diambil untuk mengelakkan kehilangan pelancong ke negara-negara ASEAN lain.

66. PR-1541-L28146

**Tuan Haji Ahmad Johnie bin Zawawi [ Igan ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan perancangan Kementerian untuk meningkatkan kedatangan pelancong ke Sarawak sempena Tahun Melawat Malaysia 2026. Nyatakan jenis program dan promosi yang akan diadakan serta apakah elemen atau produk utama yang akan ditonjolkan untuk menarik lebih ramai pelancong ke Sarawak.

67. PR-1541-L28109

**Dato' Verdon bin Bahanda [ Kudat ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan komitmen Kerajaan untuk menunaikan tuntutan Sabah dan Sarawak diperuntukkan 35% jumlah kerusi Parlimen untuk wilayah Sabah dan Sarawak.

68. PR-1541-L27668

**Puan Syerleena binti Abdul Rashid [ Bukit Bendera ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan :

- (a) data terkini mengenai perkahwinan kanak-kanak di Malaysia, termasuk pecahan terperinci mengikut negeri dan kumpulan umur; dan
- (b) langkah Kerajaan, bersama pihak berkuasa agama negeri, untuk menangani perkahwinan kanak-kanak sambil menghormati undang-undang Syariah dan mempromosikan umur perkahwinan minimum yang seragam.

69. PR-1541-L27630

**Tuan Haji Mohd Hasnizan bin Harun [ Hulu Selangor ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan tindakan yang diambil oleh JPM (Hal Ehwal Agama) dengan kerjasama Kementerian Pendidikan Tinggi bagi menangani aktiviti persundulan dalam talian yang melibatkan pelajar IPT daripada perspektif agama dan bentuk sokongan/kaunseling kepada pelajar yang dikenal pasti terlibat dengan kegiatan ini.

70. PR-1541-L29198

**Datuk Seri Panglima Bung Moktar bin Radin [ Kinabatangan ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan pendirian Kerajaan berhubung usaha Peguam Negara untuk memohon 'gag order' terhadap Titah Adendum tahanan rumah Dato' Sri Najib Razak dan bagaimana ia selari dengan agenda reformasi kebebasan bersuara.

71. PR-1541-L29022

**Datuk Haji Idris bin Haji Ahmad [ Bagan Serai ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan langkah strategik dan tindakan pantas Kerajaan terhadap mana-mana pihak yang sengaja menimbulkan polemik agama melalui pelbagai cara terutama terhadap agama Islam sehingga menimbulkan kerisauan dalam kalangan umat Islam di negara ini.

72. PR-1541-L29209

**Tuan Yuneswaran A/L Ramaraj [ Segamat ]** minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan bagaimana Kementerian merancang untuk menggalakkan penggunaan teknologi berasaskan data besar (*big data*) dan kecerdasan buatan (AI) untuk meningkatkan keberkesanan sektor pertanian dan pembangunan luar bandar di Segamat, terutamanya dalam meningkatkan hasil tanaman serta meramalkan trend cuaca dan pasaran untuk mengurangkan risiko ekonomi.

73. PR-1541-L28719

**Tuan Riduan bin Rubin [ Tenom ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kementerian bercadang untuk menubuhkan kampus cawangan Malaysia China Institute (MCI) di Sabah bagi membolehkan belia-belia Sabah mengikuti program TVET berteknologi dan berimpak tinggi dari negara China terutamanya program-program yang melibatkan *emerging technology*.

74. PR-1541-L28791

**Tuan Chow Yu Hui [ Raub ]** minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan status terkini proses pengeluaran thorium daripada bahan mentah dan sisa radioaktif, serta status terkini pembinaan Permanent Disposal Facility (PDF) oleh LYNAS, memandangkan pembinaan PDF ini merupakan syarat utama lanjutan lesen operasi LYNAS.

75. PR-1541-L28359

**Dr. Haji Abd Ghani bin Ahmad [ Jerlun ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk membina apa-apa kemudahan asas termasuk tandas tambahan di mana-mana sekolah yang pernah dijadikan sebagai Pusat Penempatan Sementara (PPS) untuk kemudahan mangsa banjir yang berlaku pada setiap tahun.

76. PR-1541-L28755

**Datuk Lo Su Fui [ Tawau ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan langkah proaktif dan berkesan yang diperlukan untuk menangani isu sekolah daif, memandangkan hampir 50% iaitu 406 daripada 1156 sekolah daif di Malaysia pada 2023 berada di Sabah. Masalah seperti bangunan usang, sekolah menumpang dan hakisan tanah, terutama di Tawau, berpunca daripada kelemahan tatakelola dan birokrasi.

77. PR-1541-L28500

**Tuan Afnan Hamimi bin Dato' Haji Taib Azamudden [ Alor Setar ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan berapa jumlah bantuan banjir yang diberikan kepada mangsa banjir di Kedah pada tahun 2024 dan statistik bilangan penerima mengikut pecahan daerah.

78. PR-1541-L28479

**Dato' Mohd Isam bin Mohd Isa [ Tampin ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan kos yang diperlukan untuk menyediakan perkhidmatan Kiosk Sentuhan MADANI di sesuatu kawasan dan apakah usaha yang diambil oleh Kerajaan untuk mempercepat serta memperbanyak lagi kiosk tersebut, khususnya di kawasan luar bandar.

79. PR-1541-L28159

**Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [ Sik ]** minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan langkah yang akan diambil oleh Kementerian untuk memastikan elemen budaya tradisi Melayu-Islam diberi pengiktirafan dan penonjolan yang sebaiknya dalam acara rasmi serta promosi pelancongan negara.

80. PR-1541-L28735

**Datuk Andi Muhammad Suryady bin Bandy [ Kalabakan ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan adakah Kementerian mempunyai perancangan strategik bagi merealisasikan penubuhan sekolah sukan di kawasan Pantai Timur Sabah sebagai pusat kecemerlangan bakat sukan bagi melonjakkan potensi dan prestasi generasi luar bandar sekaligus memartabatkan pembangunan industri sukan negara.

81. PR-1541-L27920

**Dato' Sri Ikmal Hisham bin Abdul Aziz [ Tanah Merah ]** minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan apakah klausa dalam kontrak terbaru antara Kerajaan Malaysia dengan Syarikat Weststar Aviation Services Sdn. Bhd. bagi melindungi kepentingan Angkatan Tentera Malaysia (ATM) sekiranya syarikat ini gagal membekalkan helikopter yang menepati spesifikasi keperluan dan disahkan betul oleh kumpulan penilai ATM.

82. PR-1541-L27594

**Tuan Haji Onn bin Abu Bakar [ Batu Pahat ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan langkah penyelesaian yang dirancang atau sedang dilaksanakan bagi mengurangkan kesesakan lalu lintas di Jalan Cheras dari Kuala Lumpur ke Kajang, khususnya pada waktu puncak petang hingga malam.

83. PR-1541-L27795

**Tuan Haji Mohd Misbahul Munir bin Masduki [ Parit Buntar ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah pendekatan menyeluruh KPM dalam menangani insiden buli dengan lebih 6,208 kes buli membabitkan pelajar sekolah termasuk keperluan menambah Pegawai Perhubungan Sekolah di setiap sekolah serta menyediakan sistem sokongan dengan menawarkan bantuan psikososial kepada mangsa buli.

84. PR-1541-L27958

**Tuan Zakri bin Hassan [ Kangar ]** minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan bagaimana pihak KPM memastikan keberkesanan Pentaksiran Bilik Darjah (PBD) secara holistik susulan keputusan Kerajaan untuk mengekalkan pendirian terhadap pemansuhan peperiksaan Tahun 6 dan Tingkatan 3 termasuk dari segi proses penilaian aspek intelek, emosi, rohani, jasmani dan sosial murid.

85. PR-1541-L28016

**Tuan Zulkifli bin Ismail [ Jasin ]** minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perancangan khusus Kerajaan meningkatkan pemantauan, kawalan terhadap gerakan agama baru di Malaysia dan gerakan kultus lain yang aktif berprogram ekoran insiden tiga lelaki warga asing didakwa menyebarkan agama Kristian di sebuah pasar raya baru ini.

## **ATURAN URUSAN MESYUARAT DAN USUL-USUL**

1. **Menteri di Jabatan Perdana Menteri** akan mencadangkan :

"**MENYEDARI** bahawa dalam sistem akauntabiliti negara, Institusi Ketua Audit Negara merupakan agensi penyeliaan yang berperanan untuk mengesahkan semua aktiviti dan kewangan yang telah diluluskan oleh Parlimen dilaksanakan oleh cabang badan eksekutif dengan penuh akauntabiliti. Ketua Audit Negara hendaklah menentukan sama ada pada pendapatnya wang telah digunakan untuk maksud yang diperuntukkan atau dibenarkan dan aktiviti yang berhubungan dengannya, dijalankan atau diuruskan dengan cara yang cekap, dengan memberi perhatian sewajarnya terhadap pengelakan pembaziran atau keborosan seperti termaktub dalam Akta Audit 1957 [Akta 62].

**MENYEDARI** Ketua Audit Negara dalam menjalankan mandat dan tanggungjawabnya, memerlukan perhatian yang serius daripada pihak berkaitan supaya isu yang dibangkitkan diberi perhatian sewajarnya manakala syor-syor utama yang terkandung dalam Laporan Ketua Audit Negara (LKAN) dilaksanakan dengan berkesan.

**MENYEDARI** bahawa LKAN telah dibentangkan di Dewan Rakyat pada Isnin, 24 Februari 2025 iaitu LKAN 1/2025 Penyata Kewangan Agensi Persekutuan Tahun 2023.

**MEMAHAMI** bahawa LKAN membangkitkan isu-isu berkaitan perakaunan atau penjagaan wang awam atau simpanan awam yang memerlukan tindakan berkesan daripada kementerian, jabatan dan agensi yang diaudit.

**MEMPERAKUI** bahawa Kerajaan memandang serius isu yang dibangkitkan dalam LKAN, dan YAB Perdana Menteri sendiri sudah mengarahkan agar Menteri terlibat meneliti isu dibangkitkan. Segala isu yang melibatkan ketirisan, ketidakpatuhan kepada peraturan, tidak mematuhi syarat dan kelemahan dalam perancangan perlu diteliti dan diambil tindakan pembetulan. Semua teguran seharusnya menjadi pengajaran supaya tidak berulang.

**BAHAWA** dalam Ketua Audit Negara melaksanakan mandatnya, Dewan yang mulia ini menyeru agar semua pihak bersatu hati dan menyokong Kerajaan agar dapatkan Audit dan syor yang terkandung dalam laporan tersebut dapat diambil tindakan dengan serius oleh pihak terlibat untuk mengatasi kelemahan yang ditemui daripada terus berlaku."

2. ( D.R.3/2025 ) Rang Undang-Undang Perbekalan Tambahan (2024) 2025. **Bacaan Kali Yang Kedua**

**[ Menteri Kewangan ]**

**DAN**

**Menteri Kewangan** akan mencadangkan :

“Bahawa Dewan ini, mengikut subsekyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [Akta 406], membuat ketetapan bahawa jumlah wang tambahan sebanyak dua bilion tiga ratus lapan juta tujuh puluh ribu empat ratus lima puluh ringgit (RM2,308,070,450) diperuntukkan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun kewangan 2024 bagi Maksud dan Butiran (Projek) seperti yang dinyatakan dalam ruang pertama dan kedua Penyata Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Tambahan Pertama 2024 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 2 Tahun 2025 dan yang disenaraikan di sebelah Maksud dan Butiran (Projek) dalam ruang sembilan dan sepuluh penyata tersebut.”

3. ( D.R.5/2025 ) Rang Undang-Undang Perlembagaan (Pindaan) 2025. **Bacaan Kali Yang Kedua**

**[ Perdana Menteri ]**

4. ( D.R.4/2025 ) Rang Undang-Undang Perkhidmatan Parlimen 2025. “

**[ Perdana Menteri ]**

5. ( D.R.2/2025 ) Rang Undang-Undang Perkhidmatan Bomba (Pindaan) 2025. “

**[ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan ]**

6. ( D.R.19/2024 ) Rang Undang-Undang Mufti (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 2024. “

**[ Perdana Menteri ]**

7. ( D.R.47/2024 ) Rang Undang-Undang Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (Pindaan) 2024 - **Menyambung semula perbahasan atas masalah “Bahawa Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang,” ( 10 Disember 2024 )**

[ Menteri Komunikasi ]

8. PR-1541-U(27)369

**Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [ Paya Besar ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat menggesa Kerajaan untuk merangka dan membentangkan sebuah perancangan jangka masa panjang untuk 30 tahun ke hadapan dalam mencorak masa depan dan hala tuju negara di mana setiap Rancangan Malaysia 10 tahun, lima tahun dan belanjawan negara akan diselaraskan berpandukan perancangan tersebut.

Walaupun terdapat dasar sedia ada, tetapi perancangan ini tidak cukup kukuh untuk merancang secara holistik dan menyelesaikan '*complexity*' kerana tempoh adalah singkat dan sederhana. Kerajaan boleh mencontohi negara serantau dengan menyelaraskan rancangan 5 tahun dengan strategi jangka panjang, di mana setiap pelan dan dasar harus selari dengan visi jangka panjang.

Penjajaran strategik ini akan meningkatkan daya tahan negara dan meletakkan Malaysia sebagai pemain berdaya saing di peringkat global. Setiap RMK seharusnya berfungsi sebagai batu loncatan untuk mencapai wawasan keseluruhan, membolehkan peruntukan sumber yang lebih berkesan dan responsif kepada cabaran yang muncul."

[ Menteri Ekonomi ]

9. PR-1541-U(27)370

**Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [ Paya Besar ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat menggesa Kerajaan untuk menubuhkan jawatankuasa khas yang terdiri daripada pelbagai Kementerian untuk mengkaji mekanisme memastikan kemampunan sistem penjagaan kesihatan dalam negara.

Perkhidmatan kesihatan awam, yang sudah mengalami tekanan seperti peningkatan permintaan, had kewangan dan ketidaksamaan dalam akses kepada penjagaan. Jawatankuasa khas merentas Kementerian berperanan menangani kebimbangan ini dan meneroka mekanisme pembiayaan yang inovatif dan inklusif.

Dengan mengutamakan kemampuan penjagaan kesihatan, kita boleh memastikan penjagaan kesihatan yang berkualiti kekal dapat diakses oleh semua rakyat, tanpa mengira status kewangan mereka, di samping mengurangkan beban kewangan kepada Kerajaan."

### [ Menteri Kesihatan ]

10. PR-1541-U(27)371

**Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [ Paya Besar ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat menggesa Kerajaan untuk mengorientasikan semula dasar penyelidikan dan pembangunan (R&D) untuk memupuk inovasi yang lebih besar dalam syarikat dengan meningkatkan kerjasama dengan universiti.

Dengan mewujudkan hubungan yang lebih kukuh antara penyelidikan akademik dan industri, matlamatnya adalah untuk memacu lebih banyak inovasi yang dikomersialkan yang boleh bersaing di peringkat global.

Pada masa yang sama, Kerajaan perlu meningkatkan fungsi institusi penyelidikan Kerajaan dengan memudahkan pemindahan teknologi global dan membantu syarikat tempatan memanfaatkan teknologi termaju.

Dengan menyediakan akses kepada sumber teknologi sedia ada, Kerajaan membolehkan syarikat memanfaatkan inovasi ini untuk pembangunan produk dan pertumbuhan perniagaan, akhirnya meningkatkan kelebihan daya saing Malaysia dalam pasaran global."

### [ Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi ]

11. PR-1541-U(27)372

**Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [ Paya Besar ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat menggesa Kerajaan untuk membentangkan kertas putih strategi jangka pendek, sederhana dan panjang bagi menguatkuasakan peraturan yang lebih ketat mengenai penyelenggaraan kenderaan dan keselamatan muatan, meningkatkan pemeriksaan, dan mengenakan penalti yang lebih tinggi bagi pelanggaran peraturan jalan raya.

Statistik menunjukkan 825 kenderaan berat terlibat dalam kemalangan maut dalam tempoh sepuluh bulan pertama tahun ini, menyumbang kepada sebahagian besar daripada 17,905 kemalangan maut.

Latihan tetap untuk pemandu kenderaan berat, ditambah dengan keperluan pelesenan yang dipertingkatkan, akan memastikan amalan keselamatan jalan raya yang lebih baik. Pelaburan dalam infrastruktur dan teknologi jalan raya, seperti sistem keselamatan dalam trak, juga penting untuk meminimumkan risiko. Kempen kesedaran awam dan pengumpulan data yang lebih baik boleh menyasarkan lagi tempoh berisiko tinggi, seperti musim perayaan, untuk mencegah kemalangan dan meningkatkan keselamatan jalan raya secara keseluruhan."

### [ Menteri Pengangkutan ]

12. PR-1541-U(27)384

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan supaya mewujudkan pusat benih padi khusus di kawasan utara khasnya di Arau, Perlis bagi membekalkan benih-benih padi yang bermutu tinggi dan membolehkan penyelidikan yang agresif dibuat bagi menghasilkan benih padi baru di samping menyelesaikan masalah ketidakcukupan benih padi di pasaran. Pusat Benih Padi adalah penting untuk mengumpul benih padi yang lebih berdaya komersial, lebih berdaya tahan iklim (*climate resistant*) dan sesuai dengan cuaca di kawasan utara Semenanjung Malaysia.

Pusat ini juga boleh berperanan menjalankan kajian di peringkat serantau dan melibatkan penyelidik daripada negara-negara jiran seperti Thailand, Indonesia dan Myanmar yang mempunyai tanaman baka padi yang berdaya komersial tinggi. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

### [ Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan ]

13. PR-1541-U(27)385

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa supaya Kerajaan mengambil langkah proaktif dalam menangani kes penderaan kanak-kanak yang berlarutan dan sehingga kini belum ada penyelesaian tuntas. Statistik Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat menunjukkan sehingga November 2023, kira-kira 1,069 kes penderaan kanak-kanak dilaporkan yang disebabkan oleh kecuaian ibu bapa dan penjaga.

Kanak-kanak adalah masa depan negara. Usaha menangani isu pengabaian dan penderaan kanak-kanak yang dilihat membimbangkan perlu ditangani secara menyeluruh dan membabitkan pelbagai pihak.

Lantaran itu, pihak Kerajaan wajar menangani lantas menghentikan kitaran dera ini dengan target ‘Dera Sifar’ menerusi langkah-langkah proaktif seperti mewajibkan kursus penjagaan anak, mewujudkan sistem pemantauan berkala serta meneliti semula undang-undang serta garis panduan yang berkaitan. Perkhidmatan dalam hal membabitkan perlindungan, pemulihan dan pemeliharaan kanak-kanak perlu diperkuuh dan direalisasikan. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera.”

#### [ Menteri Dalam Negeri ]

14. PR-1541-U(27)386

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

“Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa supaya Kerajaan menubuhkan badan siasatan bebas bagi mengenal pasti secara terperinci punca utama yang menyebabkan kekurangan bekalan makanan asas seperti beras tempatan, ayam dan telur ayam di pasaran.

Perancangan penyelesaian jangka pendek, jangka panjang yang komprehensif serta penguatkuasaan yang lebih ‘keras’ terhadap golongan kartel orang tengah antara faktor pengukuhan daya pengeluaran bekalan makanan. Rakyat baik dari kalangan pengguna mahupun pengusaha restoran kecil masih mengeluh dengan permasalahan ini yang menyebabkan kenaikan harga bekalan makanan.

Kerajaan tidak seharusnya melepaskan tanggungjawab menjaga keterjaminan bekalan makanan kepada pengguna sebagai *end user* mahupun menyarankan penyelesaian jalan mudah seperti menambah import makanan tetapi perlu mencari penyelesaian sepanjang rangkaian jaringan bekalan bahan makanan mentah bagi memastikan keterjaminan makanan (*food security*). Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera.”

#### [ Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan ]

15. PR-1541-U(27)387

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

“Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan supaya mengkaji semula peruntukan khas yang boleh diberikan kepada pekebun kecil, penternak dan nelayan yang terjejas akibat situasi iklim yang tidak menentu serta kenaikan harga barang. Kerosakan tanaman dan kematian ternakan sering kali mendatangkan kerugian besar hingga jutaan ringgit setiap kali berlaku bencana alam.

Dengan situasi semasa ekonomi negara yang tidak stabil juga secara tidak langsung akan memberi tekanan kepada kos sara hidup pekebun kecil, penternak dan nelayan yang kebanyakannya bergantung harap kepada sumber pendapatan tersebut sahaja. Maka pemberian peruntukan khas ini dapat menambah baik kehidupan mereka. Memohon pihak kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

### **[ Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan ]**

16. PR-1541-U(27)388

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan supaya menyegerakan pembinaan dan baik pulih tembok sempadan Malaysia-Thailand supaya merangkumi keseluruhan perbatasan dari Perlis hingga Kelantan dan menyediakan suatu pelan tindakan komprehensif merangkumi semua agensi Kerajaan bagi kawalan sempadan Malaysia-Thailand. Sempadan Malaysia-Thailand adalah sepanjang kira-kira 656km namun hanya 111 km sahaja yang berpagar. Sebahagian tembok sempadan antara Malaysia dan Thailand di sepanjang Laluan Keselamatan dan Pembangunan (KESBAN) dilihat sudah usang manakala peralatan kamera litar tertutup (CCTV) dan alat pengimbas perlu ditambah, dibaik pulih dan dinaik taraf dengan teknologi terkini seperti penggunaan dron.

Beberapa insiden pada masa lalu seperti kes tembakan ke atas pasukan keselamatan negara dan bermaharajalelanya sindiket pemerdagangan manusia seperti yang berlaku di insiden Wang Kelian serta penyeludupan barang termasuk dadah dan senjata menunjukkan betapa kritikalnya keperluan untuk meningkatkan tahap keselamatan di perbatasan.

Kerajaan Malaysia sebelum ini telah memberikan komitmen untuk membina tembok sempadan tersebut tetapi sehingga terkini masih tiada pelan pembangunan komprehensif dan terperinci yang diumumkan.

Mohon pihak Kerajaan memandang serius perkara ini dengan menyegerakan pembangunan tembok sempadan Malaysia-Thailand secara menyeluruh dan memastikan suatu pelan komprehensif merangkumi semua agensi Kerajaan bagi kawalan sempadan Malaysia-Thailand agar benar-benar berkesan menjamin keselamatan perbatasan negara. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

### **[ Perdana Menteri ]**

17. PR-1541-U(27)389

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan supaya agihan peruntukan pembangunan dan pelaksanaan projek pembangunan di peringkat negeri diberikan mengikut keutamaan dan keperluan Kerajaan Negeri. Berdasarkan pelan RMKe-12, enam negeri kurang membangun akan terus diberi keutamaan dengan agihan sekurang-kurangnya 50% daripada keseluruhan peruntukan Perbelanjaan Pembangunan Asas Persekutuan.

Namun begitu, terdapat beberapa projek yang diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan tidak mengambil kira cadangan dan hasrat Kerajaan negeri khususnya di Perlis untuk mempelbagaikan fungsi sesuatu projek sedangkan Kerajaan negeri mempunyai dasar serta hala tuju yang telah mengambil kira pelbagai keperluan dan kehendak semasa serta pada masa hadapan. Misalnya, Projek Lencongan Banjir Barat Timah Tasoh yang telah dilaksanakan pada tahun 2015, di mana dalam pembinaan terowong banjir terdapat skop pembinaan pada item pencahayaan di dalam terowong berjumlah RM300 ribu.

Namun, skop berkenaan telah dikeluarkan atas alasan penjimatan. JPS Perlis selaku pelaksana projek telah membangkitkan perkara ini supaya dikekalkan atas faktor keselamatan dan memudahkan kerja pemantauan serta penyelenggaraan di dalam terowong di masa hadapan. Akan tetapi, ianya masih tetap dikeluarkan daripada skop asal projek. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Menteri Ekonomi ]**

18. PR-1541-U(27)390

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan supaya mengkaji dan merancang satu inisiatif khas bagi memastikan setiap rakyat dan keluarga Malaysia terutamanya dari golongan B40 dan M40 mampu memiliki kediaman pertama dengan menyediakan rumah mampu milik berharga RM200,000 dan ke bawah baik di luar dan di dalam bandar. Kerajaan tidak boleh hanya memperkenalkan inisiatif yang hanya sekadar *rebranding* daripada Kerajaan sebelum ini kerana perubahan yang besar perlu dilakukan bagi mendepani kenaikan kos pembinaan disebabkan kenaikan harga barang binaan.

Dasar Perumahan Negara (2018-2025) sendiri memperakui bahawa isu kemampuan memiliki rumah semakin ketara di kalangan rakyat dan impak kenaikan harga rumah yang mendadak turut dirasai golongan M40 selain B40. Inisiatif khas untuk menyediakan kemudahan rumah pertama pada harga di bawah RM200,000 dan ke bawah ini hendaklah dijadikan salah satu sasaran kajian semula Dasar Perumahan Negara dan memerlukan input dari pelbagai agensi dan Kementerian serta pihak bukan Kerajaan dan bukan dari satu Kementerian sahaja.

Isu kemampuan memiliki rumah pertama jika tidak ditangani akan mewujudkan generasi rakyat yang sentiasa menyewa tanpa mendapat peluang memiliki perumahan sendiri. Golongan generasi ini juga akan terus menjadi mangsa kepada harga hartanah yang melambung akibat spekulasi hartanah dan tanpa kawalan harga sehingga menjadikan harga di luar kemampuan sebenar golongan M40 dan B40. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan ]**

19. PR-1541-U(27)391

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan bersikap adil dalam mengamalkan kebebasan media di Malaysia. Kerajaan tidak seharusnya menjadikan Suruhanjaya Komunikasi Multimedia Malaysia (SKMM) sebagai alat politik untuk menyekat mana-mana isi kandungan media yang tidak 'pro' Kerajaan atau tidak sependapat dengan Kerajaan. YAB Perdana Menteri yang memerintah Kerajaan pada masa ini telah berikrar dalam manifestonya untuk memastikan hak kebebasan bersuara dan melindungi kebebasan media.

Namun, keadaan sebaliknya berlaku selepas beberapa bulan beliau membentuk Kerajaan. Lebih mendukacitakan, kebebasan media yang diwar-warkan Kerajaan hanyalah terhad kepada 'pro' Kerajaan sahaja, manakala parti pembangkang secara halus dikenakan sekatan kepada akses media. Mana-mana media rasmi Kerajaan mahupun swasta tidak diberi kebenaran untuk menyiaran berita mengenai parti pembangkang mahupun pihak yang menentang Kerajaan.

Oleh hal demikian, Kerajaan digesa supaya berlaku adil dalam menyalurkan maklumat kepada rakyat. Tindakan ini adalah penting untuk memastikan hak kebebasan media tidak dicabul sewenang-wenangnya oleh pihak-pihak tertentu. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Menteri Komunikasi ]**

20. PR-1541-U(27)392

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan mengkaji semula kawasan masuk dan keluar sempadan Malaysia-Thailand di Wang Kelian, Perlis. Sebelum ini, penduduk kedua-dua negara boleh menikmati kemudahan bergerak sehingga dua kilometer tanpa menggunakan pasport atau pas sempadan pada hari minggu.

Kuatuasa itu pernah dibuat bermula tahun 1993 hingga 2015. Akan tetapi, penarikan semula kemudahan kebebasan bergerak ini telah dibuat pada tahun 2015 kerana penemuan rangka manusia mangsa sindiket pemerdagangan manusia yang dipercayai etnik Rohingya.

Susulan itu, Wang Kelian menjadi pekan mati hingga kini. Kerajaan Negeri Perlis cuba membangunkan semula kawasan pelancongan di Wang Kelian, namun ianya tidak semeriah dahulu.

Justeru itu, Kerajaan diharapkan dapat mengkaji dan mempertimbangkan semula untuk memberi kemudahan bergerak di antara kedua-dua negara seperti sebelum ini. Dengan kemudahan tersebut, ianya akan dapat menjana semula perkembangan ekonomi khususnya buat penduduk tempatan yang sebelum ini amat rancak sebelum ditutup sepenuhnya pada tahun 2015. Semasa adanya 'Free Flow' ini, Wang Kelian merupakan satu destinasi pelancongan yang amat meriah dan telah memberi ruang kepada peniaga-peniaga kecil di Perlis dan juga Selatan Thailand menambahkan pendapatan mereka. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Menteri Dalam Negeri ]**

21. PR-1541-U(27)393

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa supaya Kerajaan mengkaji semula dasar sedia ada yang berkaitan Warisan Arkeologi Negara dan merangka satu pelan tindakan khusus bagi memartabatkan Warisan Arkeologi Negara yang ditemukan. Penemuan-penemuan arkeologi seperti artifak tembikar, seramik, lukisan purba, rangka manusia purba dan lain-lain artifak amat penting untuk dihayati dan dipelajari kerana data yang dihasilkan dapat membantu merungkai persoalan-persoalan tentang perkembangan hidup dan tamadun manusia silam.

Malah, ia juga boleh dijadikan sebagai salah satu sumber rujukan pensejarahan negara yang utama. Akan tetapi masih banyak lagi tapak-tapak penemuan arkeologi yang ditemukan tidak dikaji sepenuhnya kerana beberapa faktor terutamanyakekangan kewangan hingga menyebabkan kebanyakan tapak tersebut ditinggalkan tanpa sebarang kajian menyeluruh mahupun pemeliharaan khusus.

Oleh yang demikian, Kerajaan melalui Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) wajar mengkaji dan merangka satu pelan tindakan bagi memartabatkan Warisan Arkeologi Negara yang ditemukan supaya tapak-tapak arkeologi tersebut dapat dijadikan sebagai subjek kebanggaan dan identiti negara yang berbilang kaum dan agama yang boleh dihayati dan diambil iktibar.

MOTAC amnya boleh mengambil contoh kerangka tindakan daripada negara lain seperti China, Korea, Jepun dan Turki tentang kaedah-kaedah kajian, pemeliharaan dan pemuliharaan yang telah mereka berjaya lakukan melalui kerjasama strategik antara negara.

Hal ini juga sekaligus akan dapat menangani isu kemerosotan minat generasi muda terhadap Sejarah kerana generasi ini dilihat lebih cenderung untuk mengikuti perkembangan teknologi digital dan hiburan. Pembentukan generasi muda yang bakal menjadi pemimpin negara amat penting melalui pendekatan sejarah ini agar semangat kenegaraan atau cinta akan negara itu dapat dipupuk sebaiknya. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya ]**

22. PR-1541-U(27)394

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa supaya Kerajaan menyegerakan kelulusan dan penyaluran peruntukan pembangunan infrastruktur dan kemudahan terutamanya melibatkan penurapan tar di jalan-jalan yang menghubungkan laluan ke perkampungan Orang Asli dan memperbanyakkan pemasangan lampu jalan di Nenggiri, Kelantan.

Dalam Pilihan Raya Kecil (PRK) Dun Nenggiri baru-baru ini, pihak Kerajaan telah mengetahui bahawa kawasan tersebut memerlukan peruntukan pembangunan infrastruktur dan kemudahan yang menyeluruh khususnya di kawasan perkampungan Orang Asli seperti Pos Gob, Pos Tohoi, Pos Simpor dan Pos Pasik.

Oleh yang demikian, Kerajaan melalui Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) wajar mengambil perhatian dan tindakan segera terhadap kekurangan infrastruktur dan kemudahan di kawasan perkampungan Orang Asli di Nenggiri Kelantan kerana mereka juga adalah sebahagian daripada rakyat negara ini yang mempunyai hak untuk menikmati segala kemudahan yang disediakan kerajaan. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Menteri Kemajuan Desa dan Wilayah ]**

23. PR-1541-U(27)395

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa supaya Kerajaan Persekutuan melaksanakan pembayaran royalti petroleum kepada negeri Terengganu dan Kelantan sebagai komitmen dalam memastikan pengagihan hasil petroleum yang adil dan saksama.

Tuntutan ini adalah selaras dengan hak rakyat dan negeri sebagaimana termaktub dalam Akta Kemajuan Petroleum 1974. Kedudukan pelantar minyak juga bersetentang dengan kawasan perairan negeri Terengganu dan Kelantan. Prinsip Federalisme perlu dihormati dan dipatuhi Kerajaan Persekutuan dengan menunaikan hak yang dituntut oleh rakyat di kedua-dua negeri tersebut. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Menteri Kewangan ]**

24. PR-1541-U(27)396

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa supaya Kerajaan Persekutuan melaksanakan pembayaran Wang Ehsan kepada negeri-negeri di bawah pentadbiran Pembangkang. Pembangunan seimbang antara wilayah amat penting agar rakyat menikmati kemudahan infrastruktur dan kemudahan yang setara. Bantuan Wang Ehsan ini akan dapat membantu negeri-negeri tersebut melaksanakan agenda pembangunan dan kesejahteraan rakyat amnya. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

**[ Perdana Menteri ]**

25. PR-1541-U(27)397

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan Persekutuan memberikan sepenuh perhatian kepada Beting Patinggi Ali, yang juga dikenali sebagai Luconia Shoals, terletak di perairan Sarawak dan merupakan sebahagian daripada Zon Ekonomi Eksklusif (EEZ) Malaysia. Isu pencerobohan oleh kapal dan pesawat asing, terutamanya dari China telah menjadi persoalan rakyat memandangkan ia berkaitan dengan kedaulatan negara dan kepentingan awam. Sejak tahun 2013, Malaysia telah melaporkan pencerobohan berulang oleh kapal Pengawal Pantai China (CCG) di kawasan ini. Tuntutan China terhadap Beting Patinggi Ali dianggap tidak berasas kerana lokasi geografi kawasan tersebut yang lebih dekat dengan pantai Malaysia (84 nautica miles dari Miri) berbanding dengan tanah besar China (sekitar 1000 nautica miles).

Walaupun Malaysia menganggap Beting Patinggi Ali sebagai miliknya, Kerajaan masih berpendirian terdapat tuntutan bertindih dengan China. China menuntut sebagian besar wilayah di Laut China Selatan berdasarkan garis sembilan dash yang mereka tetapkan, yang telah ditolak oleh Mahkamah Permahan Tetap (PCA) pada tahun 2016. Keputusan PCA ini memberikan Malaysia posisi yang lebih kuat untuk menegaskan haknya di kawasan tersebut.

Untuk memastikan kedaulatan ke atas Beting Patinggi Ali, Malaysia perlu meningkatkan lagi kehadiran aset ketenteraan di kawasan tersebut bagi mengukuhkan tuntutan negara terhadap pulau tersebut dan mempergiatkan keberadaan Malaysia di pulau berkenaan. Mohon kerajaan untuk lebih tegas dalam pendiriannya di mana isu Beting Patinggi Ali adalah hak mutlak Malaysia sepetimana termaktub dalam Konvensi Bangsa-Bangsa Bersatu tentang Hukum Laut (UNCLOS) dan bukannya tuntutan bertindih dengan mana-mana negara asing. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

### [ Menteri Pertahanan ]

26. PR-1541-U(27)398

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan Persekutuan memberikan hak royalti kepada negeri Kelantan yang tidak dibayar oleh Kerajaan Persekutuan sering kali menjadi perdebatan hangat, terutamanya berkaitan dengan alasan "lebih 3 batu nautika". Kelantan, sebagai salah satu negeri pengeluar minyak di Malaysia, telah lama menuntut hak royalti minyak yang sepatutnya diterima. Namun, Kerajaan Persekutuan berpendapat bahawa Kelantan tidak layak menerima royalti tersebut kerana kedudukan telaga minyak yang terletak lebih dari tiga batu nautika dari pesisir pantai negeri tersebut.

Kerajaan Persekutuan perlu menyemak atau meminda kembali istilah "tiga batu nautika" yang tidak pernah dinyatakan dalam perjanjian asal dengan Petronas. Berpendapat bahawa Akta 144 tidak menetapkan jarak tertentu untuk hak milik telaga minyak. Tambahan lagi, Telaga minyak yang dimiliki Kelantan terletak kira-kira 80 batu nautika dari pesisir pantai, dan terdapat dakwaan bahawa telaga-telaga ini berada dalam kawasan yang dipertikaikan antara Kelantan dan Terengganu. Ini menimbulkan persoalan mengenai keadilan dan keseragaman dalam pembayaran royalti, terutama apabila negeri-negeri lain seperti Terengganu menerima royalti walaupun telaga mereka juga terletak jauh dari pantai.

Dicadangkan penubuhan jawatankuasa bebas yang terdiri daripada wakil Kerajaan negeri, Kerajaan Persekutuan dan pakar undang-undang untuk meneliti semula perjanjian royalti dan isu-isu berkaitan. Ini dapat memastikan bahawa semua pihak terlibat dalam proses perbincangan yang adil dan terbuka serta mencari penyelesaian yang memuaskan kedua-dua belah pihak. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

### [ Menteri Kewangan ]

27. PR-1541-U(27)399

**Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [ Arau ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan Persekutuan untuk mempertimbangkan pembinaan jalan sempadan antara Malaysia dan Indonesia, khususnya di kawasan Sabah dan Kalimantan ini adalah penting untuk pelbagai aspek yang melibatkan ekonomi, keselamatan, dan pembangunan infrastruktur yang akan memulangkan hasil lumayan kepada Malaysia. Didapati bahawa jalan sempadan Malaysia – Indonesia ini akan meningkatkan kebolehcapaian antara kedua-dua negara, memudahkan pergerakan barang dan perkhidmatan. Ini akan merangsang aktiviti ekonomi di kawasan sempadan seperti Kalabakan dan Serudong, serta meningkatkan peluang perniagaan bagi penduduk tempatan.

Diingatkan, dengan pemindahan ibu negara Indonesia ke Kalimantan Timur (Nusantara), terdapat potensi besar untuk pertumbuhan ekonomi di kawasan sempadan. Pembinaan jalan akan membolehkan Sabah memanfaatkan perkembangan ini dengan lebih baik, termasuk dalam sektor pelancongan dan perdagangan rentas sempadan. Jalan sempadan ini dapat menghubungkan kampung-kampung pedalaman dengan bandar-bandar utama, memudahkan akses kepada pendidikan, kesihatan, dan peluang pekerjaan bagi penduduk di kawasan terpencil.

Pembinaan jalan sempadan Malaysia – Indonesia juga berpotensi memperkuatkan hubungan sosial dan budaya antara masyarakat di kedua-dua negara. Ini termasuk pertukaran budaya melalui pelbagai aktiviti sosial dan ekonomi yang dapat dijalankan lebih mudah dengan adanya infrastruktur yang baik. Memohon pihak Kerajaan mengambil tindakan dengan kadar segera."

### [ Perdana Menteri ]

28. PR-1541-U(27)376

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk segera memperbaharui dasar insentif kenderaan diesel komersial menerusi penetapan piawaian Euro 5 sebagai keperluan minimum menjelang tahun 2026 bagi menggalakkan peralihan yang lebih pantas terhadap penggunaan teknologi rendah emisi dan secara tidak langsung menyumbang sebagai penyelesaian jangka panjang dalam menjaga kualiti udara negara.

Pada ketika ini, negara-negara jiran telah mula mengorak langkah lebih ke hadapan seperti Singapura yang telah lama beralih kepada penggunaan Euro 6 dan Thailand yang menerapkan Euro 5 sebagai piawaian minimum sedangkan Malaysia hanya melaksanakan piawaian Euro 4 mulai Januari 2025 dengan pemberian insentif 50 peratus kepada semua kenderaan yang memenuhi piawaian tersebut.

Ketinggalan ini ternyata menjelaskan daya saing Malaysia di peringkat serantau di samping meningkatkan risiko kesihatan sangat akibat pelepasan nitrogen oksida dan zarah halus.

Kerajaan wajar mempercepatkan peralihan ini bagi memastikan pengurangan pelepasan bahan pencemar selaras dengan Peraturan-Peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Kawalan Kandungan Bahan Api Petrol dan Diesel) 2007. Penguatkuasaan yang ketat dan sokongan infrastruktur yang lebih baik menerusi kerjasama rapat Kerajaan bersama pemain industri perlu disinergikan untuk memastikan peralihan ini kelak berjalan lancar."

**[ Menteri Sumber Asli dan Kelestarian Alam ]**

29. PR-1541-U(27)377

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk segera mengkaji semula kadar pelepasan cukai untuk individu dan tanggungan yang kini masih berjumlah RM9,000 dan tidak pernah disemak sejak tahun 2010.

Setelah 15 tahun berlalu, inflasi telah meningkat dengan ketara dan amaun tersebut tidak lagi realistik jika dibandingkan kos sara hidup pada hari ini. Atas pertimbangan tersebut, Kerajaan wajar menaikkan amaun pelepasan diri dan tanggungan ke RM12,000 yang bersamaan dengan RM1,000 setiap bulan, bagi menggambarkan senario serta realiti sebenar kehidupan rakyat Malaysia pada hari ini.

Malah dengan peningkatan amaun pelepasan cukai untuk individu dan tanggungan ini secara tidak langsung akan membantu golongan B40 dan M40 yang amat terkesan dengan inflasi dan seterusnya mencerminkan keprihatinan Kerajaan dalam mengurangkan beban rakyat."

**[ Menteri Kewangan ]**

30. PR-1541-U(27)378

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk memartabatkan pengamalan Rukun Negara dalam menjadi tonggak identiti, perpaduan dan keutuhan rakyat Malaysia.

Mutakhir ini, negara disajikan dengan berita dan laporan mengenai kes- kes penyebaran ucapan kebencian, penghinaan dan provokasi yang berbaur perkauman, ketegangan kaum, penipuan dan penegasan unsur- unsur subversif yang berpotensi mencetuskan ketegangan antara kaum dan agama di Malaysia menerusi pengguna di platform media sosial.

Media sosial hari ini juga kian dipenuhi dengan lambakan sikap ketidaksopanan dan kebiadaban dalam perbincangan sehingga menjadi seperti satu kelaziman untuk para pengguna media sosial menggunakan bahasa kasar, lucu malah menyerang peribadi antara satu sama lain sehingga mengabaikan nilai kesopanan.

Hal ini mencerminkan kelemahan penghayatan nilai serta elemen Rukun Negara itu sendiri dalam kalangan rakyat Malaysia dan justeru itu, menjadi tanggungjawab Kerajaan untuk mewujudkan sebuah mekanisme yang lebih berkesan dalam menyuburkan pembudayaan setiap prinsip yang terkandung di dalam Rukun Negara sebagai penawar bagi menangani gejala kebejatan akhlak sebegini di platform media sosial. "

#### **[ Menteri Perpaduan Negara ]**

31. PR-1541-U(27)379

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk mengkaji semula cukai korporat Malaysia yang sehingga kini adalah antara yang tertinggi di Asia Tenggara iaitu sebanyak 24 peratus berbanding negara-negara jiran lain seperti, Singapura (17 peratus), Brunei (18.5 peratus), Cambodia (20 peratus), Vietnam (20 peratus), Thailand (20 peratus), dan Indonesia sekitar 21 peratus.

Perbandingan ini semakin jelas jika dilihat dengan situasi kadar cukai Amerika Syarikat (AS). Pada tahun 2016, cukai korporat mereka adalah sekitar 35 peratus, namun kini cukai korporat mereka telah turun sehingga 21 peratus manakala Malaysia kekal pada kadar sama iaitu 24 peratus sehingga sekarang.

Kadar cukai korporat yang tinggi ini ternyata melemahkan daya saing Malaysia untuk bersaing dengan negara-negara jiran bagi menarik tumpuan pelabur untuk melabur di sini.

Oleh yang demikian, Kerajaan perlu merangka satu kajian yang lebih komprehensif bagi menurunkan kadar cukai korporat ini agar setanding dengan kadar serantau untuk menjadikan Malaysia lebih kompetitif serta berdaya maju dalam meraih tumpuan pelabur antarabangsa yang akhirnya akan menguntungkan negara, peniaga dan rakyat jelata. "

### [ Menteri Kewangan ]

32. PR-1541-U(27)380

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk memastikan kenaikan caj perubatan di hospital dan klinik swasta yang semakin mendapat perhatian di kebanyakan negara termasuk di Malaysia segera ditangani dengan baik oleh Kerajaan memandangkan implikasinya yang besar kepada para pesakit serta sistem kesihatan negara secara keseluruhannya.

Pelbagai faktor mendorong kepada isu ini dengan antaranya ialah kadar caj konsultasi doktor (GP) swasta yang dikawal oleh Akta Kemudahan dan Perkhidmatan Jagaan Kesihatan Swasta (PHFSA) 1998 tidak pernah mengalami sebarang perubahan selama lebih 32 tahun dan menyebabkan pihak terbabit terpaksa menaikkan caj kos operasi yang semakin meningkat, termasuk sewa premis, kos utiliti, peralatan perubatan serta perbelanjaan berkaitan teknologi dan sumber manusia telah meletakkan tekanan besar ke atas klinik swasta.

Situasi tersebut juga diburukkan lagi oleh isu berkaitan Pentadbir Pihak Ketiga (TPA) yang menguruskan pembayaran bagi pesakit yang mempunyai insurans kesihatan yang turut mengalami kenaikan.

Oleh yang demikian, Kerajaan digesa untuk meminda Akta Perkhidmatan Hospital Swasta bagi menetapkan kadar maksimum bagi caj rawatan selain konsultasi doktor, seperti caj penginapan dan penggunaan alat perubatan selain memperkenalkan sistem tiering seperti penarafan hotel bagi membezakan hospital berdasarkan tahap perkhidmatan, membolehkan syarikat insurans menawarkan pelbagai pakej berdasarkan akses kepada hospital tertentu, sesuai dengan kemampuan pelanggan serta mempergiat inisiatif di bawah kerjasama awam dan swasta bagi menyediakan rawatan mampu milik kepada golongan berpendapatan rendah. "

### [ Menteri Kesihatan ]

33. PR-1541-U(27)381

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk mempertimbangkan semula keputusan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) yang menjual hampir 10 peratus kepentingan saham ketika harga rendah selepas Disember 2022, sedangkan KWSP telah lama merancang untuk menambah lebih banyak saham Malaysia Airports Holdings Bhd (MAHB) untuk menswastakannya.

Pada 29 November 2022, KWSP telah memiliki 259,917,492 saham iaitu sekitar 15.67 peratus di dalam MAHB dan dalam tempoh satu tahun, KWSP telah menjual 163,363,080 saham, atau hampir 10 peratus kepentingan pada harga sekitar RM6.74 hingga RM7.70 sesaham. Manakala pada 28 Disember 2023 pula, akhirnya KWSP hanya memiliki 96,554,412 saham atau 5.79 peratus sahaja.

Penjualan sebegini besar dalam tempoh singkat tidak pernah berlaku sebelum ini dan ini menimbulkan persoalan mengapa saham tersebut dijual pada harga rendah tetapi dibeli semula pada harga RM11.00 dengan implikasinya ialah KWSP akan terpaksa membayar tambahan sebanyak RM539 juta sehingga RM696 juta bagi membeli balik saham tersebut.

Justeru itu, Kerajaan digesa untuk mempertimbang dan mengkaji semula keputusan ini dengan lebih berhati-hati memandangkan perkara ini telah menimbulkan keresahan awam kerana membabitkan dana 16.1 juta rakyat Malaysia yang merupakan pencarum KWSP."

#### [ Menteri Kewangan ]

34. PR-1541-U(27)382

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk kembali mempertimbangkan pelaksanaan Cukai Barang dan Perkhidmatan (GST). Dengan mengambil kira implikasi ekonomi Malaysia yang pada masa ini berada pada tahap yang agak baik serta kestabilan Kerajaan Perpaduan pimpinan YAB Perdana Menteri yang semakin mengukuh, telah ramai pihak termasuklah penganalisis bank berpendapat sekarang adalah masa yang tepat untuk Kerajaan memperkenalkan semula GST.

Menerusi GST, Kerajaan berpotensi untuk meluaskan lagi asas cukai bagi mengurangkan defisit fiskal, mewujudkan ruang utama untuk pelaburan infrastruktur serta menghasilkan peluang bagi mengawal hutang negara dengan lebih baik. Malah, dengan pelaksanaan berperingkat e-invois bermula 1 Ogos 2024, yang juga merupakan antara komponen GST, telah memberikan ruang yang baik untuk Kerajaan melaksanakan kembali GST.

Malaysia tidak harus tertinggal di belakang negara Asia Tenggara lain yang telah melaksanakan GST seperti Indonesia yang melaksanakan Value Added Tax (VAT) pada 1985, Thailand pada tahun 1992 dan Singapura pada 1994 selain GST ini telah dilaksanakan di lebih 170 negara.

Kerajaan boleh menstrukturkan semula GST dengan lebih kemas melalui kerangka dasar yang komprehensif meliputi semua barang dan perkhidmatan dengan sesetengah barang boleh dikecualikan, selain satu kadar cukai yang dianggap positif. "

**[ Menteri Kewangan ]**

35. PR-1541-U(27)383

**Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [ Ayer Hitam ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk menimbangkan pengecualian daripada pengeluaran e-Invois kepada Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana (PMKS) yang mempunyai jualan tahunan di bawah RM500,000 berbanding ketetapan semasa Kerajaan iaitu pengecualian untuk peniaga yang mencatatkan jualan tahunan bawah RM150,000 menjelang pelaksanaan menyeluruh e-Invois bermula 1 Julai 2025.

Pelaksanaan e-Invois ini ternyata telah mewujudkan kebimbangan dalam kalangan para pemain PMKS yang terpaksa menghadapikekangan kos berikutan perbelanjaan yang tinggi bagi menyediakan sistem pengeluaran serta penyelenggaraan e-Invois di samping risiko margin keuntungan yang rendah.

Peningkatan siling pengecualian e-Invois kepada RM500,000 adalah lebih relevan seperti mana yang pernah dilakukan oleh Kerajaan ketika melaksanakan Cukai Barang dan Perkhidmatan (GST) sebelum ini dan sekaligus mengurangkan beban lebih banyak segmen pemain PMKS seperti pengusaha yang berniaga dari rumah, ibu tunggal dan peniaga luar bandar yang terpaksa menanggung bebanan implikasi kos yang tinggi.

Oleh yang demikian, Kerajaan disaran untuk mempertimbangkan syor peningkatan pengecualian kepada RM500,000 ini bagi mengurangkan keresahan pemain PMKS dengan pelaksanaan e-Invois yang sebenarnya boleh dielakkan sekiranya Kerajaan memperkenalkan semula GST. "

**[ Menteri Kewangan ]**

36. PR-1541-U(27)373

**Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [ Tanjung Piai ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk melaksanakan kajian secara holistik dan komprehensif bagi menghasilkan benih padi yang berkualiti serta mampu bertahan dalam keadaan perubahan cuaca ekstrem di Malaysia.

Kebelakangan ini perubahan iklim yang ketara telah menjelaskan hasil pengeluaran padi tempatan sebanyak 83,408 tan metrik bersamaan 5.84 juta 10 kilogram pek beras disebabkan oleh musim tengkujuh dan banjir. Penjadualan penanaman padi amat terdedah dengan bencana banjir di musim tengkujuh pada hujung tahun manakala musim penanaman semula padi pada awal tahun pula berisiko diancam keadaan cuaca panas melampau yang perlu diatasi dengan kadar segera.

Sehubungan itu, pihak Kerajaan perlu mengambil langkah yang lebih tegas dan efisien dalam menangani isu ini yang bukan sahaja bagi mempercepatkan pengagihan benih padi kepada pesawah supaya jadual penanaman padi tidak terganggu, malah pihak Kerajaan juga perlu membuat kajian yang teliti bagi menghasilkan benih padi yang lebih berdaya tahan dengan perubahan iklim di Malaysia."

#### **[ Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan ]**

37. PR-1541-U(27)375

**Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [ Tanjung Piai ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan untuk menjalankan penelitian semula terhadap kajian bagi persediaan serta perancangan pelan pembangunan pendidikan jangka panjang bagi negara.

Mutakhir ini, kita telah dikhaskan pelbagai peristiwa yang menimbulkan kegusaran masyarakat terhadap ketandusan pembangunan modal insan negara ini terutamanya terhadap generasi baharu yang merupakan generasi yang bakal memimpin dan mentadbir negara tercinta satu hari nanti.

Situasi ini diburukkan lagi dengan statistik kegagalan para pelajar untuk menduduki Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) yang hampir setiap tahun mencapai angka yang membimbangkan sehingga mencetuskan kebimbangan. Sejauh mana keseriusan generasi muda ini menilai kepentingan mendapatkan pendidikan untuk membina kehidupan yang lebih baik.

Dalam keadaan negara serantau yang kian pesat membangun, kesediaan dalam melahirkan modal insan menjadi sangat kritikal terutamanya bagi melahirkan generasi yang mampu berdaya saing dan mendepani cabaran serta persaingan dengan negara-negara serantau.

Oleh yang demikian, Kerajaan perlu mengambil pendekatan berstrategi menerusi pembangunan semula pelan pembangunan pendidikan yang lebih efisien bagi memastikan negara kita mampu untuk melahirkan pakej modal insan yang lengkap dan mampu berdaya saing."

### [ Menteri Pendidikan ]

38. PR-1541-U(27)374

**Kapten Dato' Dr. Zulkafperi bin Hanapi (Bersara) [ Tanjung Karang ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya melaksanakan segera Skim Pembiayaan Kesihatan Kebangsaan demi kepentingan kesejahteraan rakyat serta kemapanan dan kelestarian KKM itu sendiri.

Situasi semasa menunjukkan KKM sangat terbeban dengan belanja mengurus yang sangat tinggi iaitu sehingga 85.07% atau RM38 bilion daripada bajet keseluruhan KKM dan hanya 14.9% yang diperuntukkan untuk bajet pembangunan maka keadaan ini sangat tidak sihat untuk kemapanan dan kelestarian KKM itu sendiri.

Kelemahan, ketidakmampuan dan kegagalan KKM terlihat jelas dengan segala masalah-masalah yang sentiasa menjadi rungutan rakyat dan juga sering diangkat oleh ramai Ahli-ahli Parlimen - seperti kekurangan jururawat, kekurangan doktor dan doktor pakar serta masalah doktor kontrak, Kekurangan ambulans, ketiadaan ubat, alat-alat perubatan terlalu lama, klinik-klinik daif, hospital yang berumur lebih 50 tahun, hospital yang sesak, tiada sistem komputer, pesakit terpaksa menunggu terlalu lama.

Ketahuilah permasalahan dan segala kelemahan KKM ini sebenarnya adalah manifestasi dari kekangan fiskal KKM itu sendiri. Keupayaan KKM dengan 14.9% bajet untuk Pembangunan adalah sangat-sangat terbatas dan ini boleh menyebabkan kualiti dan mutu perkhidmatan KKM terjejas dan terus dipersoalkan rakyat.

Dengan situasi begini adalah diharapkan penyelesaian segera dan menyeluruh dengan menubuhkan Jawatankuasa Bertindak bagi melaksanakan segera Skim Pembiayaan Kesihatan Kebangsaan."

### [ Menteri Kesihatan ]

39. PR-1541-U(27)400

**Datuk Seri Panglima Madius Tangau [ Tuaran ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan menerima kewujudan Seksyen (1) Perkara 112C Bahagian 4 Jadual Kesepuluh dan Seksyen (2) Bahagian 4 Jadual Kesepuluh dalam Perlembagaan Persekutuan serta penguatkuasaannya dan menerima hakikat bahawa hak ini adalah hak-hak Perlembagaan Rakyat Sabah.

Menerima juga hakikat bahawa kekeliruan dalam pelaksanaan hak-hak perlembagaan ini dan bahawa selama 44 tahun (1974 – 2018), kadar pemberian khas di bawah peruntukan tersebut gagal dikaji oleh Kerajaan Persekutuan.

Memperakui langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak Kerajaan selepas penubuhan Kerajaan Pakatan Harapan 2018 sehingga kini iaitu bermula dengan menaikkan pemberian kepada RM53.4 juta, kemudian dinaikkan Kerajaan Perikatan Nasional ke RM125.6 juta, pada tahun 2023, dan kemudian Kerajaan Madani naikkan kepada RM300 juta dan baru-baru ini dinaikkan lagi kepada RM600 juta.

Dan menerima hakikat bahawa semua langkah-langkah ini bersifat sementara (interim) sebelum Kerajaan Sabah dan Kerajaan Persekutuan untuk melaksanakan hak Perlembagaan Rakyat Sabah sepenuhnya.

Menerima hakikat bahawa pelaksanaan ini mengambil masa begitu panjang sehingga sekarang iaitu negara Malaysia sudah berusia 61 tahun. Maka, Tuaran ingin mengusulkan supaya Dewan yang mulia ini membuat Keputusan untuk melaksanakan Hak Perlembagaan Rakyat Sabah ini secara tuntas termasuk meminda perkara 97(1) Perlembagaan Malaysia untuk membolehkan kerajaan Sabah memungut 40% daripada pungutan hasil Persekutuan daripada Sabah secara langsung."

**[ Perdana Menteri ]**

40. PR-1541-U(27)401

**Datuk Seri Panglima Madius Tangau [ Tuaran ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan Menerima Sejarah perang saudara di Selatan Filipina pada awal 70-an yang mengakibatkan ribuan pelarian perang dari Filipina melarikan diri ke Sabah. Menerima hakikat bahawa Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) melalui Suruhanjaya Tinggi Persekutuan Bangsa-Bangsa Bersatu Untuk Pelarian (UNHCR) telah turun padang dan membantu pelarian ini dengan mewujudkan sekurang-kurang lima (5) skim penempatan pelarian di Sabah (Telipok, Kinarut, Kampung Bahagia Sandakan, Kampung Selamat Semporna dan Kampung Hidayat Tawau).

Dan menerima hakikat Kerajaan Sabah telah bekerjasama dengan UNHCR sehingga mewujudkan sebuah bahagian di Jabatan Ketua Menteri untuk menguruskan penempatan UNHCR ini.

Menerima juga hakikat apabila setelah UNHCR menyerahkan penempatan ini kepada Federal Task Force di bawah Majlis Keselamatan Negara, terdapat kecelaruan dari segi urus tadbir pelarian perang Filipina di Sabah, sehingga penempatan mereka telah bercampur aduk dengan mereka yang bukan pelarian yang menyebabkan banyak masalah dari segi urus tadbir kewarganegaraan dan pelbagai aspek bantuan kemanusiaan.

Menerima hakikat bahawa pelarian perang Filipina ini telah diberi pelbagai dokumen bermula dengan kad burung-burung, kad benci dan selepas itu dokumen IMM13 sehingga sekarang. Menerima juga hakikat bahawa pelbagai pendekatan untuk menaik taraf bentuk dan cara pengeluaran dokumen ini telah banyak dipolitikkan dan akhirnya kini tidak ada kata putus apakah dokumen baru yang diberikan kepada golongan pelarian perang Filipina ini.

Menerima juga hakikat bahawa satu Suruhanjaya Siasatan Diraja telah ditubuhkan oleh Parlimen Malaysia mencari penyelesaian tuntas terhadap kehadiran golongan pelarian perang Filipina di Sabah, namun itu pun telah gagal memberi apa-apa penyelesaian, Malah ramai yang menganggap langkah ini sebagai mainan politik semata-mata.

Oleh sebab itu, Tuaran mengesyorkan supaya Dewan yang mulia ini membahaskan masalah pelarian perang Filipina dengan mengambil kira bagaimanakah masa depan mereka yang kini sudah tiga generasi beranak pinak di Sabah sehingga Kerajaan dapat mengambil tindakan yang tegas sebelum masalah ini menjadi lebih besar yang boleh menggugat kestabilan dan kedaulatan negara."

### **[ Perdana Menteri ]**

41. PR-1541-U(27)402

**Datuk Seri Panglima Madius Tangau [ Tuaran ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan Menerima hakikat bahawa kos pembekalan elektrik (penjanaan, penghantaran dan pengagihan) di Sabah adalah lebih tinggi daripada kadar jualan seunit elektrik menyebabkan Sabah Electricity Sdn. Bhd (SESB) mengalami kerugian dan terpaksa bergantung kepada subsidi sokongan tarif (TSS) daripada Persekutuan dengan kadar RM850 juta setahun.

Menerima juga hakikat bahawa Kerajaan perlu mengambil langkah-langkah bagi memastikan penjanaan elektrik mencapai 40% rizab margin dan kos pembekalan elektrik berada di bawah paras jualan untuk mengurangkan beban Kerajaan Persekutuan dalam menampung subsidi sokongan tarif (TSS).

Oleh itu, maka dengan ini Tuaran mengesyorkan agar Dewan yang mulia ini dapat membahaskan langkah-langkah yang boleh diambil sehingga Kerajaan dapat mencari jalan penyelesaian yang tepat untuk menstabilkan bekalan elektrik di Sabah."

### **[ Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air ]**

42. PR-1541-U(27)403

**Datuk Seri Panglima Madius Tangau [ Tuaran ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan Menerima hakikat bahawa import makanan negara masih lagi tinggi termasuklah makanan ternakan.

Dan menerima hakikat bahawa tanah yang masih luas untuk dimajukan sebagai tanah pertanian terdapat di Sabah dan Sarawak.

Menerima juga hakikat infrastruktur perhubungan masih lagi pada tahap yang rendah menyebabkan pelbagai usaha untuk meningkatkan keterjaminan makanan terhalang.

Maka itu, Tuaran mengusulkan agar Dewan yang mulia ini ditangguhkan untuk membincangkan langkah-langkah dalam mengatasi dan menaik taraf jalan-jalan pertanian di Sabah dan Sarawak."

#### **[ Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan ]**

43. PR-1541-U(27)404

**Datuk Seri Panglima Madius Tangau [ Tuaran ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan Menerima Hakikat bahawa kawal selia bekalan elektrik di Sabah telah pun diserahkan kepada Kerajaan Sabah daripada Kerajaan Persekutuan selepas Kelulusan Rang Undang-Undang Pihak Berkuasa Tenaga Boleh Baharu (Pindaan) 2023 (Akta 725) dan Rang Undang-Undang Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari (Pindaan) 2023 (Akta 726) dalam Dewan Rakyat pada 2023.

Menerima hakikat penyerahan kawal selia telah dimuktamadkan selepas Dewan Undangan Negeri (DUN) Sabah meluluskan tiga Rang Undang-Undang Perlembagaan Negeri Sabah pada 3 Januari 2024 berkaitan pengambilalihan kuasa kawal selia bekalan elektrik daripada Kerajaan Persekutuan membabitkan RUU Bekalan Elektrik 2024, Tenaga Boleh Baharu 2024 dan RUU Suruhanjaya Tenaga Sabah (Pindaan) 2024.

Dan menerima hakikat bahawa kawal selia bekalan elektrik di Sabah kini berada di bawah Suruhanjaya Tenaga Sabah (ECoS), manakala Wilayah Persekutuan Labuan masih di bawah seliaan Suruhanjaya Tenaga (ST) Malaysia.

Menerima juga hakikat bahawa Syarikat Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) merupakan satu-satunya Syarikat utiliti yang membekalkan tenaga elektrik kepada Wilayah Sabah dan wilayah Persekutuan Labuan.

Dan menerima hakikat bahawa geografi Labuan adalah lebih dekat dengan Sabah berbanding dengan Semenanjung Malaysia.

Justeru, Tuaran mengesyorkan agar Dewan yang mulia ini ditangguhkan bagi membuat keputusan pemindahan kawal selia bekalan elektrik Labuan daripada ST kepada ECoS bagi memudahkan pemantauan, meningkatkan kecekapan pengurusan serta mempermudahkan segala urusan dan menjimatkan kos."

### **[ Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air ]**

44. PR-1541-U(27)405

**Datuk Seri Panglima Madius Tangau [ Tuaran ]** akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan Rakyat ini menggesa Kerajaan Menerima hakikat Sejarah bahawa Pulau Labuan diserahkan oleh Kerajaan Sabah menjadi Wilayah Persekutuan dengan niat suci untuk tujuan membangunkan Labuan dengan pesat.

Menerima hakikat Kerajaan Persekutuan telah gagal membangunkan Labuan termasuk menyediakan utiliti bekalan air dan elektrik.

Menerima hakikat bahawa rakyat Labuan adalah juga rakyat Sabah yang masih terikat dengan adat istiadat Sabah dan oleh itu masih lagi memerlukan perkhidmatan sistem Mahkamah Anak Negeri dan seterusnya memerlukan bimbingan dan perkhidmatan di pelbagai agensi Kerajaan Sabah.

Menerima hakikat bahawa penyerahan Labuan sebagai Wilayah Persekutuan telah dibuat tanpa mengambil kira kesan terhadap persempadanan Sabah.

Dan menerima hakikat penyerahan Labuan sebagai Wilayah Persekutuan tidak diberi pampasan walau satu sen pun kepada Sabah.

Menerima hakikat bahawa Pulau Labuan terlalu dekat dengan Sabah dan penduduk serta rakyat Labuan mempunyai ikatan yang sangat kuat dengan penduduk Sabah.

Maka dengan itu, Tuaran menyusulkan di Dewan yang mulia ini agar Kerajaan Persekutuan mengembalikan semula Labuan kepada Sabah."

### **[ Perdana Menteri ]**

**RISALAT-RISALAT YANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT  
(DEWAN RAKYAT)**

<b><u>TAHUN 2025</u></b>	<b><u>RISALAT/DOKUMEN</u></b>	<b><u>TARIKH DIBENTANGKAN</u></b>
DR. 6	Penyata Jawatankuasa Kira-Kira Wang Negara (PAC) berhubung Pengurusan Akaun Belum Terima Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia (LHDNM) di bawah Kementerian Kewangan dan Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia	27 Februari 2025

**\*\*UCAPAN-UCAPAN**  
**( PERATURAN MESYUARAT 17 )**  
**( KAMAR KHAS )**

Ahli Yang Berucap	Tajuk Ucapan	Menteri Yang Bertanggungjawab
Dato' Dr. Ahmad Yunus bin Hairi (Kuala Langat)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pemeriksaan Menyeluruh Terhadap Kualiti Permukaan Jalan Raya di Lebuhraya Lembah Klang Selatan (SKVE)</li>   <li>2. Tindakan yang boleh diambil oleh Pihak Kerajaan Terhadap Projek yang Terbengkalai Lebih Dua Tahun seperti Projek Rumah Selangorku Sentoria Morib</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. YB Menteri Kerja Raya</li>   <li>2. YB Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan</li> </ol>
YB Tuan Sivakumar Varatharaju Naidu (Batu Gajah)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Intervensi dan Pemerkasan Pendidikan</li>   <li>2. Pelan Strategik Pelaburan Negara</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. YB Menteri Pendidikan</li>   <li>2. YB Menteri Pelaburan, Perdagangan dan Industri</li> </ol>

**\*\* Ucapan Di Bawah Usul Berkenaan Perkara Tadbir Kerajaan (Peraturan Mesyuarat 17)**